

TEWERKSTELLING IN TOERISME

Laatst gewijzigd 9 september 2005

- 1 Indicatoromschrijving
 - 1.1 Naam
 - 1.2 Definitie
 - 1.3 Meeteenheid
 - 1.4 Plaatsing in het DPSIR kader
 - 1.5 Referentie
- 2 Beleidsrelevantie
 - 2.1 Functie, betekenis
 - 2.2 Prioriteit voor de kust en Relevantie voor duurzame / geïntegreerde ontwikkeling van het kustzonegebied
 - 2.3 Beleidsdomein(en)
 - 2.4 Verband met andere indicatoren en internationaal gebruik
 - 2.5 Streefwaarden
 - 2.6 Relevante conventies, akkoorden en wetgeving
- 3 Methodologische beschrijving en onderliggende definities
 - 3.1 Onderliggende definities en concepten
 - 3.1.1 Bezoldigde en zelfstandige tewerkstelling
 - 3.1.2 Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)
 - 3.1.3 Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ)
 - 3.1.4 NACE-code
 - 3.2 Meetmethode
 - 3.3 Beperkingen van de indicator
- 4 Gegevens – input
 - 4.1 Gegevensbronnen (persoon, dienst, adres)
 - 4.2 Vorm van de gegevens
 - 4.3 Kwaliteit en beschikbaarheid van de gegevens

1 INDICATOROMSCHRIJVING

1.1 NAAM

De werkgelegenheid in de toeristisch-recreatieve sector aan de Kust.

1.2 DEFINITIE

De indicator geeft het aantal jobs per gemeente in toerisme en recreatie aan de Kust weer. Zowel de bezoldigde als de zelfstandige werkgelegenheid is opgenomen.

1.3 MEETEENHEID

De indicator wordt uitgedrukt als een absoluut aantal jobs per gemeente.

1.4 PLAATSING IN HET DPSIR KADER

Deze indicator is van het state-type aangezien jaarlijks het volume aan jobs in de toeristisch-recreatieve sector wordt weergegeven.

1.5 REFERENTIE

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Leefmilieu en Infrastructuur, Administratie Waterwegen en Zeewezen-Afdeling Waterwegen Kust.

2 BELEIDSRELEVANTIE

2.1 FUNCTIE, BETEKENIS

De toeristisch-recreatieve sector is erg belangrijk in de werkgelegenheidsstructuur van de kust. Deze indicator geeft de socio-economische betekenis van het toerisme weer. Daarnaast kan deze betekenis ook nagegaan worden door de evolutie van de omzet binnen de toeristisch-recreatieve sector.

2.2 PRIORITEIT VOOR DE KUST EN RELEVANTIE VOOR DUURZAME / GEÏNTEGREERDE ONTWIKKELING VAN HET KUSTZONEGEBIED

Naarmate er in de streek voldoende (kans op) werkgelegenheid is verhoogd de kans op algemeen welzijn. Een duurzame streek heeft bovendien nood aan een stabiele economische structuur die noodzakelijk is voor een gezond bedrijfsklimaat en voor een sterk economisch weefsel.

In het 'Strategische Beleidsplan voor Toerisme en Recreatie aan de Kust' (2002) wordt gesteld dat het kusttoerisme op een duurzame wijze de maatschappelijke recreatieve behoeften moet opvangen. Het toerisme is immers van vitaal belang voor de economie en de tewerkstelling in de kuststreek. Daarom moet ook de socio-economische positie van de toeristisch-recreatieve sector worden veiliggesteld. Volgens dit beleidsplan moet de toeristische sector met als belangrijke speler de horeca voldoende en kwalitatieve tewerkstelling blijven garanderen met aandachtspunten voor werkvoorwaarden en loon.

2.3 BELEIDSDOMEIN(EN)

De indicator behoort tot het **domein 'Arbeidskwaliteit', subdomein 'Werkgelegenheid'**.

Deze indicator behoort tot prioriteit 4. Versterking van het economische weefsel - 4.2 Werkgelegenheid garanderen.

2.4 VERBAND MET ANDERE INDICATOREN EN INTERNATIONAAL GEBRUIK

Deze indicator staat in nauw verband met de geselecteerde indicator "Werkloosheidsgraad" en de volgende potentiële indicatoren naar duurzaam kustzonebeheer:

- Inkomensspanning
- Aantal niet ingevulde vacatures
- Aantal cursisten die een opleiding volgen (gericht op knelpuntberoepen)
- Tevredenheidsindicator bij bewoners
- Ziekteverzuim

2.5 STREEFWAARDEN

Voor deze indicator zijn geen streefwaarden bekend.

2.6 RELEVANTE CONVENTIES, AKKOORDEN EN WETGEVING

Hiervoor wordt verwezen naar 2.6 bij de indicator "Werkloosheidsgraad".

Er zijn immers geen sector-specifieke relevante conventies, akkoorden en wetgeving gevonden.

1. 3 METHODOLOGISCHE BESCHRIJVING EN ONDERLIGGENDE DEFINITIES

3.1 ONDERLIGGENDE DEFINITIES EN CONCEPTEN

3.1.1 Bezoldigde en zelfstandige tewerkstelling

Naast de bezoldigde tewerkstelling (bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid of RSZ) is eveneens de zelfstandige tewerkstelling (bron: Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen of RSVZ) zeer belangrijk in de sector toerisme en recreatie. Veel (kleinere) zelfstandigen zijn immers in deze sector actief.

3.1.2 Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (zie website RSZ) vervult eerst en vooral een sociale rol. Hij werkt in een sociaal-economische omgeving die voortdurend in ontwikkeling is en waarborgt een goede financiering en een modern beheer van het stelsel van sociale zekerheid van de werknemers. Dit stelsel richt zich tot de actieve en niet-actieve werknemers en hun familie en is dus het belangrijkste stelsel inzake sociale bescherming in België.

Deze sociale rol als openbare dienst behelst drie prioritaire verantwoordelijkheden: het geheel van inning en verdeling der sociale bijdragen (het globaal en meer efficiënt

financieel beheer), het geheel van inzameling en verspreiding van de administratieve basisgegevens (het globaal en vereenvoudigd administratief beheer) en de statistische of informatieve ondersteuning die eruit voortvloeit.

3.1.3 Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ)

Het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (zie website RSVZ) is een federale overheidsdienst die de sociale zekerheid van de zelfstandigen beheert. Overeenkomstig zijn strategisch plan dat eind 1997 werd opgesteld, wil het RSVZ:

- zijn opdrachten en taken in het kader van het sociaal statuut van de zelfstandigen optimaal en correct uitvoeren;
- zijn klanten een kwaliteitsvolle dienstverlening bieden;
- de financiële middelen van het sociaal statuut van de zelfstandigen in samenwerking met het Algemeen Beheerscomité optimaal beheren;
- de toegewezen personeels- en werkingsmiddelen zo efficiënt mogelijk aanwenden;
- loyaal samenwerken met de politieke overheid en de andere bevoegde overheidsinstanties;
- een partnership met de sociale verzekeringsfondsen tot stand brengen.

De opdrachten van het RSVZ zijn de volgende:

- Controle van de verzekerings- en bijdrageplicht

Het RSVZ spoort de zelfstandigen en de vennootschappen op die zich niet aansluiten bij een socialeverzekeringsfonds en maant hen aan dat alsnog te doen. Dit is vooral een preventieve opdracht. Wie zich niet aansluit, betaalt immers geen bijdragen en is dus niet gedekt bij ziekte, arbeidsongeschiktheid, faillissement, pensioen enz. De opsporingsacties gebeuren bovendien uit financiële overwegingen.

Het RSVZ staat immers mee in voor het financieel evenwicht van het sociaal statuut. Dit wordt voor een groot deel gespijst door de sociale bijdragen. Daarnaast wil het RSVZ de burger informeren. Door de economische evolutie en de verschillende ondernemingsvormen is de wet- en regelgeving immers vaak uiterst complex. Het RSVZ heeft de deskundigheid in huis om op dit vlak duidelijkheid te bieden.

- Toekenning van uitkeringen

Naast de controle van de verzekerings- en bijdrageplicht, zorgt het RSVZ ook voor de toekenning van een aantal uitkeringen: De gezinsbijslag vervult een sleutelrol in de sociale bescherming van het gezin en helpt financieel bij de verzorging en opvoeding van kinderen. Hij wordt geïndexeerd en kan eveneens aangepast worden in functie van het algemeen welzijn.

Het RSVZ zorgt voor de toekenning van uw pensioen. We onderzoeken de pensioenaanvraag en verzamelen inlichtingen en bewijsstukken. Als uw zelfstandige activiteit niet het gewenste resultaat oplevert, kunt u beslissen om ze vrijwillig stop te zetten. In afwachting van een andere beroepsactiviteit kunt u aanspraak maken op de voortgezette verzekering.

3.1.4 NACE-code

Voor de aanduiding van de economische sectoren wordt gebruik gemaakt van de NACE-nomenclatuur (=de algemene systematische indeling van de activiteitensector in de Europese Gemeenschappen). De activiteiten-nomenclatuur NACE Rev.1 werd opgesteld in een geharmoniseerd Europees kader dat vastgelegd werd in een EG-Verordening van de Raad van Europa. Deze Europese nomenclatuur staat nationale aanpassingen toe die verkregen werden door het uitsplitsen van de meest gedetailleerde Europese rubrieken. De NACE-BEL is de Belgische versie van de NACE Rev.1 (140 klassen van de ongeveer 500 klassen van de NACE Rev.1 werden verder onderverdeeld in de NACE-BEL). Deze activiteiten-nomenclatuur werd voornamelijk opgesteld met het oog op het vergemakkelijken van het ordenen van de economische en sociale statistische informatie. De activiteiten-nomenclatuur NACE-BEL is opgebouwd volgens de hiernavolgende hiërarchische niveaus: secties en subsecties (gecodeerd met letters), vervolgens afdelingen (2 cijfers), groepen (3 cijfers), klassen (4 cijfers) en subklassen (5 cijfers). Op het laagste niveau telt de NACE-BEL bijna 800 rubrieken.

3.2 MEETMETHODE

Met betrekking tot de bezoldigde werkgelegenheid, gemeten via de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid of **RSZ**, werd op Vlaams niveau voor de volgende samenstelling van NACEBEL-codes geopteerd:

Kader 1: Toerisme in enge zin

55.110 Hotels en motels met restaurant
55.120 Hotels en motels zonder restaurant
55.210 Jeugdherbergen en berghutten
55.220 Kampeerterreinen
55.231 Vakantiecentra en vakantiedorpen
55.232 Verschaffen van overig logies voor kortstondig verblijf
55.301 Restaurants van het traditioneel type
55.302 Fast food zaken, snackbars, frituren e.d.
55.401 Cafés
55.402 Discotheken, dancings e.d.
60.230 Overig vervoer van personen te land
63.303 Reisbegeleiders en –gidsen, toeristische informatiediensten e.d.
74.842 Organisatie van salons, tentoonstellingen en beurzen
92.331 Kermisattracties
92.332 Pretparken
92.520 Musea en monumentenzorg
92.530 Botanische tuinen, dierentuinen en natuurreservaten
92.710 Kansspelen

Enkel voor de Kust:

70.311 Bemiddeling bij de aankoop, verkoop en verhuur van onroerend goed
70.321 Beheer van residentiële gebouwen

Kader 2: Toerisme en recreatie in ruime zin

52.482 Kleinhandel in sport- en kampeerartikelen

52.497 Kleinhandel in souvenirs, ambachtelijke producten en religieuze artikelen

55.521 Catering

55.522 Uitzendkoks en verzorgen van feesten en recepties

71.406 Verhuur van sport- en kampeerartikelen

92.130 Vertoning van films

92.312 Productie van kunstmanifestaties en voorstellingen door artistieke ensembles

92.313 Diensten verwant aan scheppende en uitvoerende kunst

92.321 Exploitatie van schouwburgen, concertzalen e.d.

92.322 Beheer en exploitatie van culturele centra

92.340 Overig amusement

92.611 Beheer en exploitatie van sportcentra

92.612 Exploitatie van fitnesscentra en gymnastiekzalen

92.613 Exploitatie van overige sportinstallaties en –accommodaties

92.621 Activiteiten van sportclubs en –bonden

92.622 Zelfstandig werkende sportbeoefenaars, -instructeurs en –begeleiders

92.623 Overige activiteiten i.v.m. sportbeoefening

92.721 Exploitatie van snooker- en biljartzalen

92.722 Exploitatie van recreatieparken, lunaparken e.d.

92.723 Exploitatie van strandfaciliteiten

92.724 Overige activiteiten i.v.m. recreatie

Specifiek met betrekking tot de RSZ-statistieken gelden volgende beperkingen:

- Deze cijfers omvatten zowel voltijdse banen als halftijdse of tijdelijke jobs op het moment van registratie (30 juni).
- Er wordt op datum van 30 juni geen rekening gehouden met jobstudenten en tijdelijk tewerkgestelden tijdens de zomerperiode. Voor de Kust is dit een belangrijk nadeel.

Met betrekking tot de zelfstandige werkgelegenheid wordt een beroep gedaan op de **RSVZ-cijfers**. De indeling bij de RSVZ is vrij summier en enkel de sectoren horeca (407) en vermakelijkheden (408) kunnen worden uitgesplitst.

De som van de bezoldigde werkgelegenheid (RSZ) en de zelfstandige werkgelegenheid (RSVZ) geeft het totaal volume weer van het aantal jobs in de toeristische sector. We spreken bewust over het aantal jobs ipv. over het aantal tewerkgestelde personen gezien het gevaar van dubbeltellingen reëel is. Toch zal de raming van de totale werkgelegenheid in toerisme via de bovenstaand methodiek vermoedelijk nog vrij sterke onderschatting zijn omwille van de vele beperkingen waarmee moet worden rekening gehouden.

3.3 BEPERKINGEN VAN DE INDICATOR

Statistisch gezien is het een moeilijke opgave om de tewerkstelling als gevolg van toerisme en recreatie volledig te becijferen. Algemeen moet met volgende beperkingen rekening worden gehouden:

- De werkgelegenheid in het kader van toerisme en recreatie is in het algemeen gespreid over een zeer groot aantal subsectoren. Enkel die subsectoren die een min of meer rechtstreekse band met het receptieve toerisme en recreatie hebben zoals bijvoorbeeld hotels, restaurants, musea, pretparken, casino's, culturele centra, schouwburgen, kleinhandel in sport- en kampeerartikelen kunnen worden opgenomen. Zelfs bij deze sectoren wordt een deel van de werkgelegenheid gecreëerd door de lokale bevolking (bijvoorbeeld cafés en restaurants).
- Daarnaast wordt een groot deel van de toeristisch-recreatieve werkgelegenheid gerealiseerd in ondernemingen die ook de lokale bevolking bedienen (bijvoorbeeld winkels, bakkers, kapsalons, ...). Deze ondernemingen zijn moeilijk af te zonderen en vallen buiten het meetbereik.
- De indirecte toeristisch-recreatieve tewerkstelling (bijvoorbeeld bij toeleveringsbedrijven) kan evenmin in rekening worden gebracht.

Er moet bovendien een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen het inkomend en het uitgaand toerisme. In het kader van de Kust is enkel de werkgelegenheid in het kader van het inkomend of het receptief toerisme van belang. Bijgevolg wordt de werkgelegenheid gecreëerd door reisbureaus en touroperators en door de sector vervoer buiten beschouwing gelaten. Een uitzondering geldt voor de bezoldigde werkgelegenheid bij autocarbedrijven die wij toch in rekening brengen van het inkomend toerisme. Dergelijke autocarbedrijven verzorgen doorgaans veel vervoer binnen de eigen regio.

Specifiek met betrekking tot de RSZ-statistieken gelden nog volgende beperkingen:

- Deze cijfers omvatten zowel voltijdse banen als halftijdse of tijdelijke jobs op het moment van registratie (30 juni);
- Er wordt op datum van 30 juni geen rekening gehouden met jobstudenten en tijdelijk tewerkgestelden tijdens de zomerperiode. Voor de Kust is dit een belangrijk nadeel.
- Voor de berekening van de werkgelegenheidsindicator zijn we geheel afhankelijk van de beschikbaarheid van de gedecentraliseerde RSZ-cijfers. Door problemen bij de digitalisering van het systeem zijn voor 2003 de gedecentraliseerde RSZ-cijfers niet beschikbaar en voor 2004 zullen ze vermoedelijk begin 2006 worden aangeleverd.
- Evoluties in de werkgelegenheid moeten soms met enige voorzorg worden geïnterpreteerd. De RSZ-statistieken zijn momentopnames (voor de gedecentraliseerde statistieken op 30 juni) en deze zijn onderhevig aan administratieve wijzigingen die tijdens het jaar kunnen gebeuren (bijvoorbeeld wijzigingen in definitie van NACE-codes, interpretaties bij toekenning van NACE-codes, verschuivingen tussen NACE-codes doordat in een onderneming een andere activiteit belangrijker wordt, verschuivingen tussen gemeenten doordat de maatschappelijke zetel van de onderneming verhuist). Westtoer besliste daarom om in bepaalde gevallen, namelijk voor grote werkgevers in de sector, een aantal correcties door te voeren tussen NACE-codes en/of gemeenten onderling (bijvoorbeeld voor een hotel waarvan de maatschappelijke zetel in de Westhoek is gevestigd maar in werkelijkheid twee vestigingen aan de Kust heeft). Toch blijft enige omzichtigheid geboden bij de interpretatie van de tijdreeksen, zeker wanneer het om kleinere volumes van werkgelegenheid gaat zoals bij de hinterlandgemeenten.

■
Met betrekking tot de RSZ-statistieken wordt geopteerd om alle zelfstandigen en helpers, zowel in hoofdberoep, in bijberoep als de pensioengerechtigden op te nemen. Dit heeft als voordeel dat alle zelfstandige jobs gecreëerd door deze sector worden meegeteld. Anderzijds kunnen dubbeltellingen voorkomen indien personen die als loontrekkende actief zijn in de toeristische sector ook nog een zelfstandig bijberoep in toerisme uitoefenen. Daarom spreken we van het aantal jobs dat door de sector toerisme wordt gecreëerd.

Rekening houdend met de bovenstaande beperkingen genereert deze methodiek een minimale inschatting van de totale werkgelegenheid in toerisme en recreatie. Bovendien geeft deze indicator geen detail over de evolutie van de seizoensgebondenheid van de werkgelegenheid. Een sterke spreiding van de werkgelegenheid over het jaar is nochtans een belangrijke doelstelling voor het beleid.

4 GEGEVENS – INPUT

4.1 GEGEVENSBRONNEN (PERSOON, DIENST, ADRES)

Voor ruwe gegevens zijn de volgende gegevensbronnen te raadplegen:

- Instantie: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)
- Contactpersoon: Freddy Cocquit
- Adres: Victor Hortaplein 11, 1060 Brussel
- Telefoon: 02 509 31 11
- E-mail: stat.info@rsz.fgov.be

- Instantie: Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ)
- Contactpersoon: Luc Lievens
- Adres: Jan Jacobsplein 6, 1000 Brussel
- Telefoon: 02 546 43 23
- E-mail: info@rsvz-inasti.fgov.be

Voor specifieke gegevens i.v.m. de kust en verwerkte gegevens zijn de volgende bronnen raadpleegbaar:

- Instantie: Westtoer
- Contactpersoon: Iris Samuelov
- Adres: Kon. Albert I-laan 120, 8200 Sint-Michiels-Brugge
- Telefoon: 050 30 55 31
- E-mail: iris.samuelov@westtoer.be

4.2 VORM VAN DE GEGEVENS

Door Westtoer worden de gegevens geleverd in Excel-formaat.

4.3 KWALITEIT EN BESCHIKBAARHEID VAN DE GEGEVENS

Gegevens rond tewerkstelling in toerisme zullen altijd een schatting zijn, omdat er geen echt correcte gegevens bekend zijn. Het werkelijk aantal werknemers ligt waarschijnlijk merkelijk hoger omdat tijdelijke jobs en zwartwerk niet in deze cijfers voorkomen.

Bij Westtoer kan de totale toeristische werkgelegenheid per gemeente gratis worden opgevraagd. Omwille van de bescherming van de privacy mogen geen details worden vrijgegeven.